НАКАЗ

КЕРІВНИКА ЛАНКИ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ПІДСИСТЕМИ ЄДИНОЇ ДЕРЖАВНОЇ СИСТЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ – ГОЛОВИ ЗАПОРІЗЬКОЇ РАЙОННОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ

№ 11

«20» січня 2018 року м. Запоріжжя

Про затвердження інструкції дій персоналу і посадових осіб підприємств, установ та організацій Запорізького району Запорізької області у разі загрози виникнення терористичних або диверсійних актів

Відповідно до вимог ст. 19 Кодексу цивільного захисту України, з метою запобігання виникнення надзвичайних ситуацій, пов'язаних із загрозою виникнення терористичних або диверсійних актів на території району

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Типову інструкцію дій персоналу і посадових осіб підприємств, установ та організацій Запорізького району Запорізької області у разі загрози виникнення терористичних або диверсійних актів (далі - Інструкція), що додається.

2. Керівникам підприємств, установ та організацій району:

1) розробити та затвердити власні інструкції відповідно до Інструкції;
2) забезпечити проведення регулярних інструктажів працівників щодо дій у разі загрози виникнення терористичних або диверсійних актів згідно затверджених інструкцій;
3) розмістити в приміщеннях підпорядкованих підприємств, установ та організацій інформаційні матеріали щодо дій у разі виявлення підозрілих предметів.

3. Контроль за виконанням наказу покласти на відділ з питань цивільного захисту населення райдержадміністрації.

Голова райдержадміністрації А. ВАСЮК

Дмитро Мартищенко 278-53-43

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ керівника ланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту – голови районної державної адміністрації
20.08.2018 № 11

ТИПОВА ІНСТРУКЦІЯ

першочергових дій персоналу і посадових осіб підприємств, установ та організацій Запорізького району Запорізької області у разі загрози виникнення терористичних або диверсійних актів

1. Заходи попереджувального характеру

– розробити план евакуації відвідувачів, персоналу та постраждалих; визначити (уточнити) завдання служб охорони, безпеки об'єкту при евакуації;

– регулярно проводити перевірки підсобних приміщень і територій, не допускати перекриття шляхів евакуації людей та транспорту;

– ввести в практику систематичне проведення перевірок проходження сигналів оповіщення від чергової зміни охорони до посадових осіб об'єкту, а також стану засобів оповіщення персоналу;

– організувати практичні тренування з персоналом про порядок дій при виникненні надзвичайної ситуації терористичного характеру;

– провести інструктивні заняття з персоналом про порядок дій при прийомі телефонних повідомлень з погрозами терористичного характеру і правилах поводження з письмовими анонімними матеріалами та підозрілими предметами. Звернути увагу на неприпустимість прийому на зберігання від сторонніх осіб будь-яких предметів, речей та майна;

– здійснювати заходи щодо більш ретельного підбору персоналу об'єкту, у тому числі допоміжного складу (чергових, ремонтників, прибиральників тощо). Більш ретельно здійснювати перевірку і допуск на об'єкт фахівців сторонніх організацій;

– звільнити від зайвих предметів службові приміщення, сходові майданчики, приміщення, де розташоване технічне устаткування;

– забезпечити регулярне видалення з будівель відходів, по можливості звільнити територію від будівельних лісів та металевого сміття, контейнери – сміттєзбірники встановити поза межами будівель об'єкту;

– довести до всього персоналу номери телефонів, за якими необхідно повідомити правоохоронні та інші органи при виявленні підозрілих предметів або ознак загрози проведення терористичного акту.

2. При виявленні на об'єкті підозрілого предмета, схожого на вибуховий пристрій

Ознаки, що можуть вказувати на наявність вибухового пристрою:

- виявлення ***безгоспного предмету*** у будь-якому вигляді та ***незвичному місці*** *(сумка, згорток, дитячі іграшки (канцелярське приладдя), пакети, пакувальні матеріали (цукерки, морозиво, цигарки тощо) або предмети зовні схожі на гранату, міну, снаряд)* у місцях перебування великої кількості людей, поблизу пожежо- і вибухонебезпечних об'єктів, розташування різного роду транспортних та інженерних комунікацій;
- наявність на виявленому предметі проводів, мотузок, ізоляційної стрічки, скотчу;
- підозрілі звуки, цокання часів, що видаються предметом;
- від предмета виходить характерний запах мигдалю або іншій незвичайний запах, на зовнішній оболонці присутні масляні плями.

Чинники, що є приводом для підозри:

- перебування на місці небезпечної знахідки невідомих осіб до виявлення цього предмета;
- наявність погроз, висловлених особисто, по телефону або в поштових відправленнях.

Дії персоналу об'єкту при виявленні невідомого предмету, схожого на вибуховий пристрій:

– **суворо забороняється** *самостійно здійснювати з виявленим підозрілим предметом будь-які дії,* а саме: не наближатися, не торкатися, не розкривати, не переміщати знахідку, не заливати її рідиною, не засипати піском або ґрунтом, не користуватися поряд з ним радіо- та електроапаратурою, переговорними пристроями (в тому числі і мобільними телефонами);

– негайно повідомте про виявлений підозрілий предмет (вказавши точне місце його перебування, час виявлення та зовнішній вигляд) своєму керівництву або черговій службі (службам безпеки, охорони) об'єкту, а у разі неможливості встановлення зв'язку з ними ***особисто*** - черговому територіального підрозділу поліції за тел. **102**, УСБУ – тел. **(061)-764-46-58** та підрозділу Управління ДСНС України у Запорізькій області за телефоном **101**. Надалі дійте за їхніми вказівками.

Дії посадових осіб об'єкту, які отримали інформацію про виявлений предмет з ознаками вибухового пристрою:

– дайте вказівку не наближатися, не торкатися, не розкривати, не переміщати знахідку, не заливати її рідиною, не засипати піском та ґрунтом, не користуватися поряд з ним радіо- і електроапаратурою, переговорними пристроями (в тому числі мобільними телефонами);

– зафіксуйте точне місце перебування і час виявлення підозрілого предмета, а також установчі дані осіб, що знайшли предмет. Забезпечте їхню присутність до моменту прибуття представників правоохоронних органів;

– терміново повідомте про подію своєму керівництву (черговій службі, службам безпеки, охорони об'єкту) і через нього або особисто черговому підрозділу поліції за тел. **102**, УСБУ – тел. **(061)-764-46-58** та підрозділу Управління ДСНС України у Запорізькій області за телефоном **101**;

– при наявності підстав (існуванні реальної загрози життю та здоров'ю людей внаслідок очікуваного вибуху) організуйте евакуацію персоналу, використовуючи маршрути, віддалені від місця перебування підозрілого предмета;

– при необхідності організуйте відключення побутових і виробничих комунікацій газу, води та електрики;

– не знижуючи рівень охорони об'єкта, забезпечте можливість безперешкодного проходу або проїзду до предмета співробітників і транспорту органів реагування (Національної поліції, УСБУ, УДСНС та ін.);

– надайте можливість прибулим правоохоронцям опитати заявника та інших осіб, які володіють інформацією про подію, що сталася;

– далі дійте за вказівками представників правоохоронних органів.

3. При надходженні погрози по телефону

Телефон є засобом зв'язку, який найчастіше використовують як злочинці (для передачі повідомлень про закладені бомби, захоплення людей і пред'явлення політичних або інших вимог), так і "телефонні хулігани", які висловлюють уявні погрози. Приймаючи анонімне телефонне повідомлення про можливе здійснення актів тероризму необхідно пам'ятати, що вони несуть важливу криміналістичну інформацію, тому в розмові з анонімом необхідно запам'ятати і зафіксувати на паперові якнайбільше даних.

Дії особи, що отримує телефонне повідомлення:

- зафіксуйте дату, час і тривалість анонімного повідомлення, місце установки та номер телефону, на який воно надійшло, приналежність конкретному підрозділу і співробітнику;

– під час розмови прийміть заходи до запису фонограми анонімного повідомлення, визначення номера телефону анонімного абонента шляхом використання технічних можливостей даного телефонного апарату. При відсутності таких можливостей через співробітників, що знаходяться поруч, спробуйте повідомити про анонімне повідомлення чергового об'єкту правоохоронні органи за тел. **102**, УСБУ – тел. **(061)-764-46-58**;

– при одержанні анонімного повідомлення спробуйте "зав'язати розмову" з анонімом і з'ясувати конкретну інформацію про його особу, професію, місце перебування і, якщо можливо, схилити до добровільного відмовлення від задуманої акції. У будь-якому випадку постарайтесь під час розмови отримати відповіді на наступні запитання:

1) куди, кому, за яким телефоном дзвонить ця особа ?
2) які конкретно (дослівно) вимоги вона висуває ?

3) висуває вимоги особисто, виступає в ролі посередника або представляє якусь групу осіб ?

4) на яких умовах згідна відмовитись від задуманого ?

5) як і коли з нею можна зв'язатися ?

6) кому Ви можете або повинні повідомити про цей дзвінок ?

При цьому намагайтеся добитись від особи, що телефонує, максимально можливого проміжку часу для прийняття Вами та Вашим керівництвом рішень або здійснення якихось контрзаходів;

- після закінчення розмови з анонімом негайно повідомте про її зміст своєму керівництву, а у разі неможливості встановлення зв'язку з ними - ***особисто*** органам внутрішніх справ (тел. **102**) та УСБУ (тел. **(061)-764-46-58**);

– по пам'яті складіть детальний опис висловлених погроз або повідомлень про передбачувані акти тероризму, а також висунутих ультиматумів та інших вимог;

– всі дані про зміст погроз або вимог, викладених анонімним абонентом, характеристику його голосу, мови, манери викладу погроз і вимог повідомте своєму керівництву (черговому об'єкту, відповідальним особам служб безпеки, охорони) чи представникам правоохоронних органів;

– для уникнення поширення чуток і паніки обговорювати отриману від аноніма інформацію з іншими співробітниками ***не рекомендується***;

– при надходженні погрози на телефонний апарат з автоматичним визначником номера і звукозаписним пристроєм, відразу після завершення розмови з анонімом витягніть касету (магнітний носій інформації) з аудіо записом і прийміть заходів щодо її збереження. Негайно встановіть на її місце нову касету для запису можливого наступного дзвінка зловмисника.

Дії посадових осіб об'єкту, яким повідомили про надходження телефонного дзвінка з інформацією терористичного спрямування:

– забезпечте негайне доведення одержаної за телефоном інформації до відому свого керівництва і *через нього* або *особисто* до органів внутрішніх справ (тел. **102**), УСБУ (тел. **(061)-764-46-58**);

– здійсніть необхідні кроки з попередження і локалізації негативних наслідків, передусім у разі потреби організуйте евакуацію людей, що потрапляють в зону вірогідного ураження, згідно плану евакуації;

– забезпечте безперешкодну роботу на місці події оперативно-слідчих груп та спеціальних підрозділів правоохоронних органів.

4. При надходженні погрози в письмовій формі:

Погрози в письмовій формі можуть надійти в організацію як по поштовому каналу, так і в результаті виявлення різного роду анонімних матеріалів (записки, надписи, інформація, записана на електронному носії тощо).

Дії персоналу та посадових осіб при отриманні анонімного матеріалу, що містить погрози терористичного характеру:

– поводьтеся з матеріалом максимально обережно, помістіть його в чистий, що щільно закривається, поліетиленовий пакет або файл (край яких доцільно скріпити скотчем або степлером) та помістіть в окрему жорстку папку;

– намагайтеся не залишати на документі відбитків своїх пальців. Користуйтесь пінцетом або беріть документ торкаючись лише його країв;

– якщо документ надійшов у конверті, його відкриття здійснюється лише з правої чи лівої сторони обережним відрізанням країв ножицями;

– зберігайте все: сам документ з текстом, будь-які вкладення, конверт та упаковку, нічого не викидайте;

– не збільшуйте коло осіб, ознайомлених зі змістом документу;

– упаковані вказаним способом анонімні документи надайте правоохоронним органам з супровідним листом, в якому мають бути зазначені конкретні ознаки анонімних матеріалів (вид, кількість, у який спосіб і на чому виготовлені, з яких слів починається і якими закінчується текст, наявність підпису та ін.), а також обставини, пов'язані з їх розповсюдженням, виявленням або отриманням;

– *анонімні документи не повинні зшиватися, склеюватися, на них не дозволяється робити підписи, підкреслювати чи обводити окремі місця в тексті, писати резолюції та вказівки, також забороняється їх м'яти та згинати.*

При виконанні резолюцій та інших надписів на супровідних документах не повинно залишатися слідів тиску на анонімних матеріалах.

Реєстраційний штамп проставляється лише на супровідних листах організації і заявах громадян, що передали анонімні документи до інстанцій.

5. Вибух на території об'єкту

У випадку вибуху необхідно негайно організувати і забезпечити виконання наступних основних заходів:

– за списком екстреного оповіщення викликати на об'єкт пожежних, швидку медичну допомогу, рятувальників, комунальні служби (газ, електрика, тепло);

– за списком екстреного оповіщення повідомити про подію керівництво (адміністрацію) установи та правоохоронні органи;

– організувати евакуацію персоналу з вогнища вибуху, зруйнованих або ушкоджених вибухом приміщень;

– до прибуття служби швидкої медичної допомоги надати постраждалим первинну медичну допомогу;

– відключити подачу електроенергії, газу, води, тепла в ушкоджених вибухом приміщеннях;

– оточити місце вибуху силами служб охорони, безпеки і забезпечити

його ізоляцію до прибуття компетентних органів;

– наявними силами організуйте огляд прилеглої території з метою виявлення інших закладених вибухових пристроїв;

– при виникненні пожежі вжити заходів щодо його гасіння власними силами і наявними протипожежними засобами.

6. Захоплення заручників

Дії персоналу об'єкта при виявленні ознак захоплення заручників:

– негайно повідомте про надзвичайну подію своєму керівництву або черговій службі (службам безпеки, охорони) об'єкту, а у разі неможливості встановлення зв'язку з ними *особисто* органам Національної поліції (тел. **102**) та УСБУ (тел. **(061)-764-46-58**). При цьому вкажіть точне місце та можливо відомі обставини захоплення: кількість заручників, їх місце перебування і стан, наявність потерпілих, кількість терористів, їх озброєння, вимоги, установчі дані тощо. У подальшому дійте за їх вказівками, будьте готові надати всю відому Вам інформацію правоохоронцям.

Дії посадових осіб об'єкта, які отримали інформацію про захоплення заручників:

– терміново повідомте про подію своєму керівництву і *через нього* або *особисто* органам внутрішніх справ (тел. **102**), УСБУ (тел. **(061)-764-46-58**). При цьому вкажіть точне місце та можливо відомі обставини захоплення: кількість заручників, їх місце перебування та стан, наявність потерпілих, кількість терористів, їх озброєння, вимоги, установчі дані, обстановка, що складається на об'єкті, вжиті заходи реагування тощо;

– ***забороняється вступати в переговори з терористами за власною ініціативою;***

– по можливості організуйте блокування місця події, використовуючи технічні засоби охорони;

– переведіть систему відеоспостереження об'єкту в режим запису у разі наявності такої;

– при необхідності виконуйте вимоги терористів, якщо це не пов'язано з заподіянням шкоди життю і здоров'ю людей, не ризикуйте власним життям;

– у разі вимушеного вступу до переговорів ***забороняється ініціативно пропонувати терористам будь-які послуги;***

– не провокуйте дії, що можуть потягти за собою застосування терористами зброї;

– за можливістю забезпечте приховану евакуацію персоналу та інших осіб, які знаходяться поза місцем захоплення заручників;

– при необхідності організуйте надання первинної медичної допомоги потерпілим, що перебувають поза межами уразливої зони;

– припиніть доступ на об'єкт людей і проїзд автотранспорту;

– вживіть заходів до безперешкодного проходу і проїзду на об'єкт співробітників правоохоронних органів;

– організуйте терміновий збір працівників режимних, охоронних та аварійно-рятувальних служб об'єкту;

– після прибуття спецпідрозділів правоохоронних органів надайте їм максимальне сприяння в організації антитерористичних заходів, в тому числі: необхідну інформацію щодо обставин захоплення, а також схеми об'єкта, поповерхові плани, схеми розташування систем відеоспостереження, вентиляції, електропостачання та ін.;

– надалі дійте відповідно до розпоряджень представника оперативного штабу.

7. Одержання сигналу про евакуацію

Якщо ви знаходитеся на своєму робочому місці, після отримання сигналу про евакуацію послідовно виконайте наступні дії:

– без створення паніки організуйте заходи із евакуації персоналу та відвідувачів установи за завчасно відпрацьованими відомчою інструкцією та схемами;

– зберіть службову документацію в сейф або в шухляди столу, що закриваються на ключ;

– візьміть з собою особисті речі та документи, гроші, цінності;

– закрийте вікна, вимкніть оргтехніку, електроприлади, освітлення;

– візьміть з собою, і при необхідності використовуйте індивідуальні засоби захисту (протигаз, респіратор);

– закрийте двері на ключ, ключ залишіть у замку;

– залиште приміщення, рухайтеся маршрутами, які позначені в схемах евакуації Вашої установи;

– повертатися в залишене приміщення дозволяється лише після відповідної вказівки уповноважених на це осіб.

Начальник відділу з питань
цивільного захисту населення Д. МАРТИЩЕНКО